

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІНФРАСТРУКТУРИ ТА ТЕХНОЛОГІЙ
КИЇВСЬКИЙ ІНСТИТУТ ЗАЛІЗНИЧНОГО ТРАНСПОРТУ
ФАКУЛЬТЕТ УПРАВЛІННЯ ЗАЛІЗНИЧНИМ ТРАНСПОРТОМ
КАФЕДРА ЕКОЛОГІЇ ТА БЕЗПЕКИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ**

ЗАТВЕРДЖУЮ

**Декан факультету Управління
залізничним транспортом**

О.Г. Стрелко

«22» серпня 2022 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ТРАНСПОРТНА ГЕОГРАФІЯ»

Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський) рівень

галузь знань: 10 «Природничі науки»

спеціальність: 101 «Екологія»

освітньо-професійна програма: «Екологія транспортної інфраструктури»

2022 - 2023 навчальний рік

Робоча програма з дисципліни «Транспортна географія» для студентів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 101 «Екологія» ОПП «Екологія транспортної інфраструктури». Київ: ДУІТ, 2022 р., 13 с.

Розробник: к.і.н., доцент, доцент кафедри екології та безпеки життєдіяльності Пічкур Т.В.

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри екології та безпеки життєдіяльності
Протокол від «30» серпня 2022 року № 1

Завідувач кафедри екології
та безпеки життєдіяльності

О.Я. Пилипчук

© Пічкур Т.В., 2022 рік

© Пічкур Т.В., 2023 рік

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 5	Галузь знань: 10 «Природничі науки» спеціальність: 101 «Екологія» освітньо-професійна програма: «Екологія транспортної інфраструктури»	Обов'язкова	
Модулів – 2		Рік підготовки:	
Змістових модулів – 4		1-й	
Загальна кількість годин – 150		Семестр	
		1-й	
		Лекції	
		30 год.	.
		Практичні	
		15 год.	
		Самостійна робота	
		105 год.	
		Індивідуальні завдання:	
		Вид контролю: залік	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3 самостійної роботи студента - 7	Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)		

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної роботи становить (%):
для денної форми навчання – 43,0 %

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1. Метою навчальної дисципліни є надання студентам знань про суть транспортної системи, визначення ролі транспорту в сучасному суспільстві та економіці країни, різноманітні та складні проблеми територіальної організації галузевих та регіональних транспортних систем та їх вплив на навколишнє середовище.

1.2. У процесі вивчення курсу «Транспортна географія» у студентів повинен сформуватися рівень знань та умінь для використання географічної структури транспортної системи у професійній діяльності та розуміння особливостей розподілу транспортних об'єктів за видами транспорту щодо здійснення впливу на навколишнє середовище.

Зокрема, *студенти повинні знати:*

- сутність та роль транспорту в економічному і соціальному розвитку суспільства, держави;
- теоретичні основи з методики дослідження географії транспорту;
- особливості різних видів транспорту;
- регіональні та галузеві відмінності у транспортній системі;
- міжрегіональні транспортні зв'язки;
- основні транспортні вузли, шляхи сполучення, магістралі за видами транспорту;
- систему міжнародних транспортних коридорів.

Студенти повинні уміти:

- аналізувати дані моніторингу соціально-економічного розвитку транспортної системи України;
- аналізувати показники діяльності транспортної системи;
- визначати економічну доцільність використання різних видів транспорту, враховуючи економічні показники та екологічні впливи на навколишнє середовище;
- проводити аналітико-статистичні дослідження показників діяльності транспорту і надавати наукове обґрунтування їх розвитку;
- давати економіко-географічну характеристику розвитку видів транспорту та транспортної мережі шляхів сполучення;
- обґрунтовувати стратегічні напрямки і пріоритети транспортної діяльності та шляхів їх втілення в життя.

Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач

ЗК1. Знання та розуміння предметної області та професійної діяльності.

ЗК3. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ФК1. Знання та розуміння теоретичних основ екології, охорони довкілля та збалансованого природокористування.

ФК2. Здатність до критичного осмислення основних теорій, методів та принципів природничих наук.

ФК3. Розуміння основних теоретичних положень, концепцій та принципів математичних та соціально-економічних наук.

ФК6. Здатність до використання основних принципів та складових екологічного управління на підприємствах транспортної інфраструктури.

ФК13. Здатність до участі в управлінні природоохоронними діями та/або екологічними проектами в транспортній галузі.

ФК14. Навики здійснення безпечної діяльності в галузі транспортної інфраструктури та прагнення до збереження навколишнього середовища.

ФК15. Здатність аналізувати та прогнозувати параметри і показники функціонування елементів транспортної інфраструктури з урахуванням її впливу на навколишнє середовище.

Програмні результати навчання

ПРН-01. Демонструвати розуміння основних принципів управління природоохоронними діями та/або екологічними проектами в транспортній галузі.

ПРН-03. Розуміти основні концепції, теоретичні та практичні проблеми в галузі природничих наук, що необхідні для аналізу і прийняття рішень в сфері екології, охорони довкілля та оптимального природокористування.

ПРН-09. Демонструвати навички оцінювання непередбачуваних екологічних проблем і обдуманого вибору шляхів їх вирішення в транспортній галузі.

ПРН-27. Розробляти та використовувати транспортну інфраструктуру з врахуванням вимог до збереження навколишнього середовища.

ПРН-28. Впроваджувати методи організації безпечної транспортної діяльності.

3. Програма навчальної дисципліни

Модуль 1.

Змістовий модуль 1. Транспортна географія як наука

Тема 1. Транспортна географія та її місце в системі наук. Основні поняття транспортної географії. Основні етапи розвитку географії транспорту в Україні. Значення транспорту у сучасному світі. Проблеми розвитку транспортної географії та вплив транспорту на довкілля.

Тема 2. Транспорт як самостійна галузь. Структурно-функціональна характеристика транспорту. Транспортні зв'язки та їх утворення. Транспортна система та фактори, які впливають на її формування. Впливу транспортної системи на глобальну екосистему.

Змістовний модуль 2. Основні види транспорту та їх взаємозв'язок.

Тема 3. Географія залізничного і автомобільного транспорту. Сутність і значення залізничного транспорту. Основні функції залізничного транспорту. Загальні особливості розвитку автомобільного транспорту.

Тема 4. Географія водного транспорту. Характеристика водного транспорту. Досвід великих міст щодо розвитку річкового транспорту. Характеристика морського транспорту.

Тема 5. Географія повітряного транспорту. Загальні особливості розвитку повітряного транспорту. Географія повітряного транспорту в Україні та світі.

Тема 6. Географія трубопровідного транспорту. Електронний транспорт. Характеристика трубопровідного транспорту. Класифікація трубопроводів. Технологія роботи трубопроводів. Електронний транспорт.

Модуль 2

Змістовний модуль 3. Природно-географічна характеристика України та транспортна система України.

Тема 7. Транспортно-географічного положення України. Особливості транспортно-географічного положення України. Суспільно-географічні аспекти транспортної системи України. Проблеми розвитку транспортної галузі України на шляху інтеграції до світової транспортної системи.

Тема 8. Природно-ресурсний потенціал України. Родовища кам'яного вугілля. Родовища нафти і газу. Родовища рудних ресурсів. Сировинна база будівельних матеріалів.

Тема 9. Територіальна організація виробництва й економічне районування України. Донецький економічний район. Придніпровський економічний район. Північно-Східний район. Центральньо-Поліський (Столичний район) економічний район.

Тема 10. Економічне районування України. Центральний економічний район. Причорноморський економічний район. Подільський економічний район. Північно-Західний економічний район. Карпатський економічний район.

Тема 11. Характеристика транспортної системи України. Залізнична транспортна система України - Донецька залізниця, Придніпровська залізниця, Південна залізниця, Південно-Західна залізниця, Львівська залізниця, Одеська залізниця.

Тема 12. Транспортної системи України. Автомобільна транспортна система. Морська транспортна система. Річкова транспортна система. Повітряна транспортна система. Трубопровідна транспортна система.

Змістовний модуль 4. Зовнішня діяльність і міжнародні транспортні коридори (МТК)

Тема 13. Особливості транспортної мережі в регіонах світу. Європейський регіон. Американський регіон.

Тема 14. Особливості транспортної мережі в регіонах світу. Азійсько-Тихоокеанський регіон. Африканський регіон.

Тема 15 Зовнішньоекономічна діяльність України. Вплив транспортного фактору на розвиток світового ринку товарів. Роль і місце України в реалізації Транспортної політики Європейського Союзу. Міжнародні транспортні коридори. МТК і екологія України. Основні міжнародні транспортні організації. Пріоритети України щодо забезпечення існування МТК в державі.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1.												
Змістовий модуль 1. Транспортна географія як наука												
Тема 1. Транспортна географія та її місце в системі наук. Основні поняття транспортної географії. Основні етапи розвитку географії транспорту в Україні. Значення транспорту у сучасному світі. Проблеми розвитку транспортної географії та вплив транспорту на довкілля.	9	2	2			5						
Тема 2. Транспорт як самостійна галузь. Структурно-функціональна характеристика транспорту. Транспортні зв'язки та їх утворення. Транспортна система та фактори, які впливають на її формування. Впливу транспортної системи на глобальну екосистему.	9	2				7						
Разом за змістовим модулем 1	18	4	2			12						
Змістовий модуль 2. Основні види транспорту та їх взаємозв'язок.												
Тема 3. Географія залізничного і автомобільного транспорту. Сутність і значення залізничного транспорту. Основні функції залізничного транспорту. Загальні особливості розвитку автомобільного транспорту.	13	2	2			9						
Тема 4. Географія водного транспорту. Характеристика водного транспорту. Досвід великих міст щодо розвитку річкового транспорту.	9	2				7						

Характеристика морського транспорту.																			
Тема 5. Географія повітряного транспорту. Загальні особливості розвитку повітряного транспорту. Географія повітряного транспорту в Україні та світі.	11	2	2				7												
Тема 6. Географія трубопровідного транспорту. Електронний транспорт. Характеристика трубопровідного транспорту. Класифікація трубопроводів. Технологія роботи трубопроводів. Електронний транспорт.	9	2					7												
Разом за змістовим модулем 2	42	8	4				30												
Модуль 2																			
Змістовий модуль 3. Природно-географічна характеристика України та транспортна система України.																			
Тема 7. Транспортно-географічного положення України. Особливості транспортно-географічного положення України. Суспільно-географічні аспекти транспортної системи України. Проблеми розвитку транспортної галузі України на шляху інтеграції до світової транспортної системи.	11	2	2				7												
Тема 8. Природно-ресурсний потенціал України. Родовища кам'яного вугілля. Родовища нафти і газу. Родовища рудних ресурсів. Сировинна база будівельних матеріалів.	9	2					7												
Тема 9. Територіальна організація виробництва й економічне районування України. Донецький економічний район. Придніпровський економічний район. Північно-Східний район. Центрально-Поліський	12	2	3				7												

(Столичний район) економічний район.																					
Тема 10. Економічне районування України. Центральний економічний район. Причорноморський економічний район. Подільський економічний район. Північно-Західний економічний район. Карпатський економічний район.	9	2				7															
Тема 11. Характеристика транспортної системи України. Залізнична транспортна система України - Донецька залізниця, Придніпровська залізниця, Південна залізниця, Південно-Західна залізниця, Львівська залізниця, Одеська залізниця.	11	2	2			7															
Тема 12. Транспортної системи України. Автомобільна транспортна система. Морська транспортна система. Річкова транспортна система. Повітряна транспортна система. Трубопровідна транспортна система.	9	2				7															
Разом за змістовим модулем 3	61	12	7			42															
Змістовий модуль 4. Зовнішня діяльність і міжнародні транспортні коридори (МТК)																					
Тема 13. Особливості транспортної мережі в регіонах світу. Європейський регіон Американський регіон.	11	2	2			7															
Тема 14. Особливості транспортної мережі в регіонах світу. Азійсько-Тихоокеанський регіон. Африканський регіон.	9	2				7															
Тема 15. Зовнішньоекономічна діяльність України. Вплив транспортного фактору на розвиток світового ринку товарів. Роль і місце	9	2				7															

України в реалізації Транспортної політики Європейського Союзу. Міжнародні транспортні коридори. МТК і екологія України. Основні міжнародні транспортні організації. Пріоритети України щодо забезпечення існування МТК в державі.											
Разом за змістовим модулем 4	29	6	2			21					
Усього годин	150	30	15			105					

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Денна (годин)	Заочна (годин)
1	Тема 1. Загальні основи транспортної географії	2	
2	Тема 2. Порівняльна характеристика видів транспорту. Значення сухопутного транспорту для розвитку економіки країни	2	
3	Тема 3. Поняття транспортної системи. Принципи вибору виду транспорту для перевезення вантажів	2	
4	Тема 4. Транспортно-географічне положення України	2	
5	Тема 5. Природно-ресурсний потенціал України та його вплив на рівень економічного розвитку держави.	3	
6	Тема 6. Прикріплення пунктів споживання. Варіанти розміщення промислових підприємств	2	
7	Тема 7. Міжнародні транспортні коридори	2	
	Разом	15	

6. Самостійна робота

Головне завдання самостійної роботи студентів – це опанування навчальним матеріалом, який не увійшов до переліку лекційних питань, шляхом особистого пошуку інформації, формування активного інтересу до творчого підходу у навчанні.

№ з/п	Назва теми	Денна (годин)	Заочна (годин)
1	Тема 1. Транспортна інфраструктура у формуванні і розвитку національної економіки	2	
2	Тема 2. Міжнародні транспортні коридори	3	
3	Тема 3. Міжнародні організації залізничного транспорту	3	
4	Тема 4. Міжнародні організації галузі морського та річкового транспорту	3	
5	Тема 5. Міжнародні організації в галузі транспорту	3	
6	Тема 6. Міжнародні організації авіаційного транспорту	3	
7	Тема 7. Переваги та недоліки основних видів транспорту	3	
8	Тема 8. Передумови виникнення і розвитку основних видів транспорту	3	
9	Тема 9. Передумови виникнення і розвитку залізничного транспорту	3	
10	Тема 10. Роль залізничного транспорту для держави	3	

Тема 11. Участь України у міжнародних конвенціях та багатосторонніх угодах з питань залізничного транспорту	3	
Тема 12. Продукція транспорту	3	
Тема 13. Утвердження України як транзитної держави	3	
Тема 14. Концепція створення та функціонування національної мережі міжнародних транспортних коридорів	3	
Тема 15. Розміщення автотранспортного комплексу по регіонам	3	
Тема 16. Основні напрямки розвитку портів	3	
Тема 17. Авіація наймолодший і найбільш досконалий вид транспорту	3	
Тема 18. Аеропорти України	5	
Тема 19. Міський транспорт: види транспорту та його особливості	5	
Тема 20. Стан міського пасажирського транспорту на прикладі м. Києва та перспективи його розвитку	5	
Тема 21. Перспективи розвитку трубопровідного транспорту	5	
Тема 22. Стан трубопровідного транспорту України	5	
Тема 23. Роль, значення і розвиток промислового транспорту	5	
Тема 24. Різновиди нових видів транспорту і перспективи їх розвитку	5	
Тема 25. Ракетний транспорт і Національна космічна програма	5	
Тема 26. Транзитний потенціал України	3	
Тема 27. Метрополітен	3	
Тема 28. Залізничні МТК	3	
Тема 29. Автомобільні МТК	3	
Тема 30. Міжнародний транспортний коридор № 7 по р. Дунай	3	
Разом	105	

7. Індивідуальні завдання

Індивідуальні завдання в даному кредитному модулі не передбачені робочим навчальними планами.

8. Розподіл балів, які отримують студенти

№	Види діяльності	Кількість контрольних заходів	Результат (бал)
Модуль 1. Теоретичні основи екології			
1.	Опорний конспект лекцій з модулю 1	1	5
2.	Практична робота № 1	1	5
3.	Практична робота № 2	1	5
4.	Практична робота № 3	1	5
6.	Тестовий модульний контроль № 1	1	15
Усього балів за модуль 1			35
Модуль 2. Практичні аспекти екології			
1.	Опорний конспект лекцій з модулю 2	1	5
2.	Практична робота № 4	1	5
3.	Практична робота № 5	1	5
4.	Практична робота № 6	1	5
5.	Практична робота № 7	1	5
6.	Тестовий модульний контроль № 2	1	20

<i>Усього балів за модуль 2</i>	<i>45</i>
<i>Підсумковий рейтинговий бал</i>	<i>80</i>
<i>Залік</i>	<i>20</i>
<i>Всього</i>	<i>100</i>

8. Критерії оцінювання заліку

Завдання	Кількість балів
Питання 1	10
Питання 2	10
Разом	20

9. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота														Залік	Сума	
ЗМ 1		ЗМ 2				ЗМ 3					ЗМ 4			20	100	
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	T13	T14			T15
5	5	5	5	5	5	5	5	10	5	5	5	5	5			5

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D		
60-63	E	задовільно	не зараховано з можливістю повторного складання
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

«Відмінно» - A (90-100 балів) – виставляється студенту, який глибоко та міцно засвоїв матеріал, відмінно справляється з задачами та питаннями, показує знайомство з фаховою літературою, володіє різносторонніми навичками та прийомами виконання практичних завдань, вміє добре орієнтуватись у виробничих ситуаціях.

«Добре» - BC (74-89 балів) – виставляється студенту, який твердо знає програмний матеріал, правильно застосовує теоретичні знання при рішенні практичних завдань, володіє необхідними навичками та прийомами їх виконання.

«Задовільно» - DE (64-73 балів) – виставляється студенту, який має знання тільки основного матеріалу, але не засвоїв його деталей, допускає неточності, неправильне тлумачення окремих елементів завдання та відчуває труднощі при виконанні практичних завдань.

«Незадовільно» - FX (35-59 балів) – виставляється студенту, який дає необґрунтовані відповіді на запитання, допускає суттєві помилки у використанні понятійного апарату. Не простежується логічність та послідовність думки. Ф формулювання хаотичні та не усвідомлені.

«Незадовільно» - F (1-34 балів) – виставляється студенту, який не засвоїв зміст дисципліни, вміння та навички не набуті.

10. Методичне забезпечення

1. Пічкур Т.В. Транспортна географія: Навчальний посібник. – К.: ДУІТ, 2021. – 132 с.
2. Пічкур Т.В. Транспортна географія: Методичні рекомендації до виконання практичних робіт з дисципліни для студентів спеціальності 101 «Екологія» усіх форм навчання. – К.: ДУІТ, 2022, 42 с.

11. Рекомендована література

Базова

3. Географія основних видів транспорту: підручник. – Г.І. Нестеренко, С.Л. Литвиненко, П.О. Яновський Т.Ю. Габрієлова, С.І. Авраменко / За заг. ред. Г.І. Нестеренко та С.Л. Литвиненка. – К. : Видавничий дім «Кондор, 2019. – 192 с.
- 4 Дудник І.М. Транспортна географія: підручник / І.М.Дудник. – К.: НАУ. 2016. – 288 с.
5. Загальні основи транспортної географії: підручник: – Г.І. Нестеренко, С.Л. Литвиненко, П.О. Яновський Т.Ю. Габрієлова, С.І. Авраменко / За заг. ред. Г.І. Нестеренко та С.Л. Литвиненка. – К. : Видавничий дім «Кондор, 2019. – 184 с.
6. Маковецька Л.О. Географія транспорту: конспект лекцій [Електронний ресурс]. – 2016. – Режим доступу: <http://esnuir.eenu.edu.ua/handle/123456789/9164/> – С.118.
7. Транспортна географія: навчальний посібник / М.М. Мороз, О.Д. Коноваленко, Б.О. Бойко, О.Л. Петрашевський, О.В. Алексєенко, І.В. Хмельов. – Харків: «Друкарня Мадрид», 2015 - 128 с.

Допоміжна

8. Габа В. В, Петренко Л. М. Міжнародне вантажне залізничне сполучення. Навчальний посібник, ДЕТУТ – 2010 р.
9. Конвенція про міжнародні залізничні перевезення вантажів (КОТІФ) та Додатки до неї. – 2016. Електронний вид.
10. Кудрицька Н. В. Транспортно-дорожній комплекс України: сучасний стан, проблеми та шляхи розвитку : монографія. – Київ : НТУ, 2010. – 338 с.
11. Міжнародні організації, конвенції та багатосторонні угоди в галузі транспорту. Автомобільний транспорт: Навчальний посібник / за ред. Керівника Центрального наукового центру Транспортної академії України А.М. Редзюка. – К.: ДП «ДержавтотрансНДІпроект», 2009 – Т.1 – 208 с.
12. Міжнародні організації, конвенції та багатосторонні угоди в галузі транспорту: в 4 т. Т.2. Авіаційний транспорт: Навчальний посібник / за ред. А.М. Редзюка. – К.: ДП «ДержавтотрансНДІпроект», 2009. – 200 с.
13. Міжнародні організації, конвенції та багатосторонні угоди в галузі транспорту: в 4 т. Т.3. Залізничний транспорт: Навчальний посібник / за ред. А.М. Редзюка, І.Б. Матвіїва.– К.: ДП «ДержавтотрансНДІпроект», 2009. – 200 с.
14. Міжнародні організації, конвенції та багатосторонні угоди в галузі транспорту: в 4 т. Т.4. Морський і річковий транспорт: Навчальний посібник / за ред. А.М. Редзюка, І.В. Морозової. – К.: ДП «ДержавтотрансНДІпроект», 2009. – 216 с.
15. Новікова А. М. Україна в системі міжнародних транспортних коридорів / А. М. Новікова ; Рада національної безпеки та оборони України, Національний ін-т проблем міжнародної безпеки. – Київ : [б. в.], 2003. – 494 с.
16. Транспортна географія: Конспект лекцій. /уклад. Л.П.Чайка,–Ковель: КПЕК Луцького НТУ, 2016. – 90с.
17. Угода про міжнародне вантажне залізничне сполучення (Соглашение о международном грузовом железнодорожном сообщении - СМГС) – 2016. Електронний вид.

Інтернет-ресурси

18. <http://nbuviar.gov.ua/asambleya/asambl.php> – Електронна бібліотека НБУВ.
19. <http://www.irbis-nbuv.gov.ua/> – Електронний архів наукових періодичних видань України.
20. <http://www.rada.gov.ua> – Сервер Верховної Ради України.
21. <http://www.uz.gov.ua/> – Сайт «Державна адміністрація залізничного транспорту України».